

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות המדינה
המחלקה להנחיית התובעים
מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה
תאריך: ט' טבת תשע"ט
17 דצמבר 2018
מספרנו: 799-10-2018-001275

לכבוד

כלל התובעים בעלי הסמכה מאת היועץ המשפטי לממשלה

שלום רב,

הנדון: דרכים להגשת בקשות לביטול הודעות קנס – פנייה אל התובע באמצעים דיגיטליים

בעקבות מקרה שהובא לפתחנו לאחרונה, מצאנו לנכון להנחות את כלל התובעים בנושא הנדון, כדלהלן:

עניינה של הנחייה זו הוא בהרחבת אפשרויות הפנייה אל תובע, באמצעות דוא"ל, טופס מקוון, מסירה אישית וכיוצא באלה, לצורך מימוש זכויות הנתונות מכוח סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 (להלן: "החסד"פ"), לגבי הגשת בקשות לביטול הודעות קנס. כן מתייחסת הנחיה זו לקנסות המוטלים לפי חוק העבירות המנהליות, תשע"ו – 1985 (להלן: "חוק העבירות המנהליות").

סעיף 228 לחסד"פ קובע את האפשרות ליתן הודעת קנס מסוג ברירת משפט. סעיף 229(א)(1) לחסד"פ קובע את הזכות להגשת בקשה לביטול הודעת תשלום קנס, לתובע. בהמשך אף מוסדר אופן הגשת הבקשה להישפט.

תקנה 42א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד – 1974 קובעת, כי בקשה לביטול הודעת תשלום קנס, לפי סעיף 229(א) לחסד"פ, תוגש **בכתב לפי המען הרשום** בטופס הודעת תשלום הקנס, תוך התקופה שנקבעה לתשלום. תקנה 42א(ג) קובעת, כי "קבלה על משלוח הבקשה לתובע לפי תקנה זו **בדואר רשום** תהיה ראייה לתאריך המשלוח".

שילוב בין הוראת סעיף 229(א)(1) לחסד"פ המדבר על משלוח הבקשה **למען הרשום** עם הוראת תקנת 42א(ג), בדבר היות **הקבלה בדואר רשום** ראייה למועד המשלוח, יצר נוהג בגופי תביעה שונים, על פיו משלוח הבקשה לביטול הינו בדואר רשום. זאת, למרות שקריאה משולבת של הסעיפים אינה מחייבת דווקא מסקנה זו, אלא אך את המסקנה שאזרח המבקש שתהיה בידו ראייה למשלוח בקשה כאמור צריך לעשות באמצעות דואר רשום.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ואכן, בירור שנערך על ידינו העלה כי במספר לא מבוטל של גופי תביעה, האזרח יכול להגיש את הבקשה לביטול באמצעות טופס מקוון, מסירה אישית, פקס וכיוצא באלה. דרכים אלה אינן מנוגדות להוראות החסד"פ, והן מקדמות רעיון כולל של הנגשת שירותי התביעה לתושבים.

עוד נוסיף, כי סעיף 8 לחוק העבירות המנהליות, קובע מנגנון דומה לזה הקיים בחסד"פ, באשר לבקשות לביטול קנסות מנהליים. יחד עם זאת, תקנה 4(א) לתקנות העבירות המנהליות, תשמ"ו – 1986, לא קובעת כל הוראה מחייבת לשימוש בדואר רשום, ולכן, על פני הדברים, לא מתעורר כל בסיס לסיוג דרך הגשת הבקשות לפי חוק זה. משכך, גם בעניין של בקשות מסוג זה ראוי לאפשר מגוון רחב של דרכי פנייה לתובע.

בעניין זה, של קביעת הדרך להגשת בקשה לביטול הודעת קנס, **עמדת המחלקה היא, כי על אף שנושא זה אינו מצוי בסמכותו הבלעדית של התובע, אלא כרוך בתחומי אחריותם של בעלי תפקידים נוספים ברשות המנהלית, יש לתובע תפקיד מרכזי וחשוב בהובלת תהליכים שיאפשרו לציבור לממש את זכותו על פי דין ובאופן שיאפשר דיון יעיל בבקשות לביטול הודעות הקנס.**

ביום 26.7.18 פורסם **חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעים דיגיטליים, התשע"ח – 2018** (להלן: "חוק הפנייה לגופים ציבוריים"), הקובע כי גוף ציבורי יאפשר לכל אדם לפנות אליו באמצעי קשר דיגיטלי, אלא אם כן נקבע אחרת. הגדרת גוף ציבורי לצורך חוק זה היא "גוף שנותן שירות לציבור, המנוי בתוספת". פריט (1) לתוספת מתייחס למשרדי ממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם; פריט (10) לתוספת מתייחס ל"עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית".

סעיף 9 לחוק קובע, כי "תחילתו של חוק זה שנה מיום פירסומו", קרי, 26.7.19. נוכח שינוי החקיקה המתואר לעיל, על הרשויות השונות להיערך כבר עתה לבצע את ההתאמות הנדרשות על מנת לקבל את פניות מהסוג הנדון, כמו גם פניות אחרות, באמצעים דיגיטליים.

כאמור לעיל, עמדת המחלקה היא שהחוק והתקנות אינם מונעים קבלת בקשות לביטול הודעות קנס בדרכים שונות כבר היום, אף שתקנה 42א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד – 1974, קובעת, כי רק קבלה על משלוח הבקשה לתובע לפי תקנה זו בדואר רשום תהיה ראויה לתאריך המשלוח. בהתאם לכך, רשויות רבות מאפשרות הגשת הבקשות בדרכים נוספות על משלוח דואר רשום, וראוי בעינינו כי מגמה זו תלך ותתרחב, ברוח הקידמה הטכנולוגית והנגשת השירותים לאזרחים, כמו גם ברוח חוק הפנייה לגופים ציבוריים, אשר ייכנס לתוקף בחודש יולי 2019.

בצד זאת נדגיש, כי רשות שנערכת להנגשת אופן הפנייה אליה באמצעים דיגיטליים, ראוי שתעשה זאת, כך שתאפשר לתושב לעקוב אחרי פנייתו, על דרך של הפקת אישור הגשה דיגיטלי או מס' פנייה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לפיכך, על התובע הראשי בכל גוף תביעה לפעול כבר עתה לקדם דרכים מגוונות לקבלת בקשות מהסוג האמור, שיפורסמו באתר המרשתת של גוף התביעה, ולפעול אל מול גורמי המקצוע הנוגעים בדבר ברשות המנהלית, להסדרת דרכי פנייה כמפורט בחוק דרכי פנייה לגופים ציבוריים.

בכבוד רב,

בת-אור כהנוביץ

מנהלת המחלקה להנחיית התובעים

מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

פרקליט המדינה

המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)